

Številka: 00104-237/2020/5

Datum: 23. 7. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s črpanjem evropskih sredstev iz svežnja za okrevanje

Poslanec dr. Franc Trček je v skladu z 248. členom Poslovnika Državnega zbora Vladi RS zastavil pisno poslansko vprašanje v zvezi s črpanjem evropskih sredstev iz svežnja za okrevanje.

Poslanec navaja:

Če poleg instrumenta za okrevanje in odpornost (RRF) upoštevamo še kohezijski instrument React EU ter okrepljena sklada za razvoj podeželja in za pravičen zeleni prehod, bo Sloveniji v okviru svežnja za okrevanje namenjenih 5,1 milijarde evrov.

V zvezi s tem Vlado Republike Slovenije sprašuje:

Izhajajoč iz izkušenj dosedanjih kohezijsko-razvojnih politik je eden od ključnih izzivov nabor ustreznih vsebin, zato vlado sprašujem:

- *Katere vsebine bodo imele prednost pri črpanju teh 5,1 milijard?*
- *Iz katerih sprejetih strategij in smernic bomo pri tem izhajali?*
- *Kateri vse deležniki so že in bodo tudi v bodoče vključeni v priprave ustreznih razvojnih programov?*
- *Kako bodo pri oblikovanju vsebin ter izvedbi programov zastopane lokalne skupnosti?*

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju podaja odgovor na pisno poslansko vprašanje:

Za odpravljanje gospodarske in socialne škode zaradi pandemije koronavirusa, zagon evropskega gospodarstva ter ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest je Evropska komisija predlagala obsežen načrt okrevanja za Evropo, ki temelji na koriščenju celotnega potenciala proračuna EU. Da bi bilo okrevanje vzdržno, enakomerno, vključujoče in pravično za vse države članice, Evropska komisija predlaga oblikovanje novega instrumenta za okrevanje, Next Generation EU, ki bo vključen v učinkovit, sodoben in prenovljen dolgoročni proračun EU. Instrument predvideva zagon evropskega gospodarstva ter krepitev zelene in digitalne transformacije.

Financiranje bo omogočeno s sklepom o virih lastnih sredstev, ki bo EU omogočil, da si za ukrepe v obdobju 2021–2024 z izdajo obveznic izjemoma izposodi do 750 milijard evrov. Evropska komisija bo sredstva, tako nepovratna sredstva kot posojila, v skladu s prednostnimi nalogami EU usmerila v posebne in nove potrebe po financiranju, ki jih je izpostavila kriza. Tako bo EU državam članicam nudila podporo, ne da bi pri tem dodatno obremenjevala njihove nacionalne proračune v obdobju, ko so že tako pod največjim pritiskom.

EU bo za zagotovitev učinkovitega odziva uporabila vrsto različnih instrumentov. Ključno vlogo pri uravnoteženem in trajnostnem okrevanju bodo imele javne naložbe, zato se bo glavni del finančnih sredstev instrumenta Next Generation EU uporabil za podporo javnim naložbam in ključnim strukturnim reformam v državah članicah. Usmerjen bo predvsem tja, kjer so učinki krize najhujši in potrebe največje.

Za doseganje teh pomembnih ciljev bo bistvenega pomena vzpostavitev novega Mehanizma za okrevanje in odpornost. Namenjen bo podpori naložbam in reformam, ki so ključne za dolgoročno okrevanje, izboljšanju odpornosti držav članic ter zeleni in digitalni tranziciji. Okrevanju je namenjena tudi nova pobuda REACT-EU. Naložbe bodo zagotovljene za obnovitev trgov dela, kar vključuje subvencije za zaposlovanje, sheme skrajšanega delovnega časa, zaposlovanje mladih, za podporo sistemom zdravstvenega zavarovanja in za zagotavljanje delovnega kapitala za mala in srednja podjetja. Povečuje se tudi obseg sredstev Sklada za pravični prehod in Skupne kmetijske politike.

Dodatna sredstva pobude REACT-EU bodo vključena v Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP). Za uporabo dodatnih sredstev načrtujemo spremembo OP-ja, ki bo predvideno izvedena do konca letošnjega leta. Izdatke za upravičene projekte bo možno sofinancirati za obdobje od začetka pandemije covid-19. Podrobnosti spremembe OP-ja še niso znane, vsekakor pa bo podpora namenjena najpomembnejšim sektorjem, ki predstavljajo temelj učinkovitega in hitrega okrevanja, kar vključuje naložbe v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ukrepe za ohranjanje zaposlenosti in ustvarjanje novih delovnih mest ter spodbude podjetjem. Ostala sredstva, na katera lahko Slovenija računa v prihodnjem programskem obdobju, so še predmet pogajanj z Evropsko komisijo. V Službi Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko poteka intenzivna priprava programov in nabora izvedljivih projektov, ki jih bo z evropskimi sredstvi možno sofinancirati v okviru večletnega finančnega okvira 2021–2027.

Slovenija bo pri pripravi podlag za koriščenje sredstev v okviru načrta za okrevanje sledila strateškim usmeritvam EU (Evropski zeleni dogovor, Evropski steber socialnih pravic, Evropska digitalna agenda), dokumentom evropskega semestra in nacionalnim strateškim dokumentom, kot so Strategija razvoja Slovenije 2030 in področni strateški dokumenti, ki bodo pogoj za koriščenje sredstev kohezijske politike v obdobju 2021–2027 (strategija na področju pametne specializacije, strateški okvir na področju energetske učinkovitosti, Nacionalni energetski in podnebni načrt, strateški okvir za načrtovanje prometa, strategije na področju zdravstva, socialnega varstva, izobraževanja...).

V primeru kohezijske politike bo v obstoječi OP predvidoma dodana posebna prednostna os, ki bo naslavljala ukrepe za odpravo ali lajšanje posledic epidemije covid-19. Priprava na novo programsko obdobje 2021–2027 obsega pripravo programskih dokumentov v skladu z zakonodajnim predlogom Evropske komisije, ki je trenutno predmet usklajevanj oz. pogajanj v okviru dialoga med državami članicami (Svet EU), Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo.

Po dosedanjem predlogu Evropske komisije naj bi se sicer načrt reform in naložb za črpanje sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost pripravljali in spremljali v okviru postopkov evropskega semestra.

V Sloveniji bo pri pripravi ukrepov za koriščenje sredstev instrumenta za okrevanje po pandemiji v skladu z načelom partnerstva sodeloval najširši krog deležnikov, od ministrstev, obeh kohezijskih regij in občinskih združenj do gospodarskih združenj, sindikatov in nevladnih organizacij.